

Historia ya Falsafa

44 Ubora wa George Berkeley

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Habari za mchana. Tunataka kumfahamu George Berkeley, mwanafalsafa Mwingereza wa karne ya 18, na pia kuhusu dhana yake ya udhanifu. Udhanifu katika maana ya kimetafizikia.

Hiyo ni kusema kwamba yote yaliyopo ni ya asili ya akili, roho isiyo ya kimwili. Ili kuelewa anachofanya na kwa nini, acha niseme jambo moja kwanza kuhusu mradi wake mkuu wa kifalsafa. Na acha nianze hilo kwa kuonyesha kwamba alikuwa mtu mwenye mawazo ya vitendo sana.

Akiwa askofu katika Kanisa la Anglikana huko Ireland, alijaribu kuanzisha shule ya Wahindi wa Marekani kwenye visiwa vya Bermuda, ambayo haikufanikiwa kwa sababu ya ufadhili na kwa sababu hakujua kwamba hawakuwa na maji ya asili, na walitegemea maji ya mvua. Kwa hivyo badala yake, aliishi Newport, Rhode Island, na hadi leo, unaweza kuona nyumba yake hapo, ambapo Jumuiya ya Berkeley ya eneo hilo itakupa ziara ambazo zitakuambia yote uliyowahi kutaka kujua na zaidi ya Berkeley, maisha yake, na matendo yake, na bustani yake ya mboga. Alipendezwa na kukuza aina fulani ya tiba ya kimatibabu kutokana na maji ya lami.

Hiyo ndiyo hali ya udaktari katika siku zake. Lakini nasema mambo hayo kuonyesha kwamba alikuwa mtu wa mambo, mwanaharakati fulani mwenye miradi ya kila aina inayohusiana na kijamii. Na sasa naendelea kukuambia kwamba anakataa kuwepo kwa maada.

Kwa kweli, mtu mmoja, mwanamume anayeitwa JO Wisdom, amejaribu kufanya uchambuzi wa kisaikolojia wa George Berkeley baada ya kifo chake katika kitabu kinachoitwa *The Unconscious Origins of Berkeley's Philosophy*, ambapo anaona mradi wa maji ya lami na metafizikia yake ya kiitikadi kama majaribio ya udanganyifu sawa ya kutafuta tiba ya matatizo yetu ya kimwili. Tibu kwa dawa na ukatae kuwepo kwa vitu vya kimwili. Kutokana na chuki fulani ya kiafya ambayo alipaswa kuiba uchafu na kutoa, ndivyo uchambuzi wa kisaikolojia wa George Berkeley baada ya kifo chake.

Chukua pamoja na chumvi nyingi zinazostahili. Kwa kweli, Berkeley alikuwa na wasiwasi sana kuhusu ulimwengu wa mawazo katika wakati wake. Ilikuwa siku ambayo kupenda mali kulikuwa kukiongezeka.

Sio kila mara vitu vya kimwili visivyo na madhara vya kidini vya Thomas Hobbes, lakini mara nyingi huhusishwa na ukanaji Mungu. Na zaidi ya hayo, uungu wa wakati huo ulijengwa juu ya msingi wa fizikia ya Newton. Kwa maana ikiwa asili hufanya kazi

kulingana na sheria zake za mitambo, basi mungu anayehusika kikamilifu na aliye karibu katika asili anakuwa si lazima.

Na hivyo uungu ulikuwa mbadala mkuu wa kidini badala ya Ukristo katika siku zake. Na haya yote yalimhusu askofu msomi. Mradi wake ulihusiana na hilo.

Sasa, angefanyaje jambo kuhusu hilo? Kwa kweli, maji ya lami si suluhisho. Kwa hivyo, George Berkeley alichofanya ni kuzingatia kwa makini epistemolojia ya John Locke. Epistemolojia ya John Locke.

Unajua hadithi hiyo. Kwamba akili ina kitu cha kufikiria, kitu pekee ambacho akili hufikiria. Mawazo.

Mawazo ya hisia na tafakari. Mawazo ya hisia yanayohusisha sifa za msingi na za sekondari. Sifa za msingi zina uhalisia fulani katika jambo hilo.

Kiini cha nani, kulingana na Locke, ni kitu ambacho hatujui ni nini. Lakini hoja ni kwamba mawazo, angalau baadhi yake, ni uwakilishi. Ni nadharia ya uwakilishi wa maarifa.

Uwakilishi wa vitu vya kimwili. Sasa, kwa kuona mpango huu, mkakati wa Berkeley unakuwa rahisi kiasi. Yaani, kukataa kwamba kuna uwakilishi wowote halisi wa mawazo yetu ya sifa za msingi.

Utaona. Kukataa kwamba unaweza kuvunja kizuizi hiki cha utambuzi na kufikia kile ambacho ni nje ya akili, nje ya akili. Locke alifikiri unaweza kufanya hivyo kwa kukisia sababu.

Ni nini chanzo cha hisia zangu? Na hivyo ndivyo Berkeley anavyohoji. Kwa hivyo ingawa Locke ni mkweli kuhusu uhalisia, Berkeley ndiye tunayemwita mpinga uhalisia kuhusu mada siku hizi. Akikataa uhalisia huru wa mada.

Hiyo ni sifa, bila shaka, ya udhanifu wa kimetafizikia. Kwa sababu kwa ufafanuzi, ikiwa mtu anayeamini udhanifu anasema kwamba vyote vilivyopo havina uhalisia, basi hakuna kitu cha kimwili kilichopo. Kwa hivyo udhanifu ni aina ya uhalisia wa kinyume kuhusu mada.

Na tutakutana na mitazamo mingine inayohoji uhalisia wa maada ambayo hujulikana kama phenomenalism. Fenomenalism. Hiyo ni kusema, kudai kwamba tunachojua ni mwonekano wa vitu kama vitu vya kimwili.

Lakini kama kwa kweli kuna jambo ni swali lingine. Uzushi. Sasa, ukipenda, udhanifu ni sehemu ndogo ya uzushi.

Hiyo ni kusema, mtu anayeamini mambo ya kufikirika anasema tunacho pekee ni mawazo, mwonekano. Hakuna jambo kama hilo. Ni aina ya uzushi.

Lakini kuna aina nyingine za uzushi zaidi ya udhanifu. Na tutaona kwamba Immanuel Kant ni aina fulani ya uzushi. Na kwa kawaida, udhanifu wote wa Kijerumani wa karne ya 19 ni uzushi.

Na harakati za wapenda maadili zilizochanua kote Ulaya na Amerika mwishoni mwa karne ya 19, kwa kweli, ukifikiria nyuma kwa watu wa kale, Plotinus, ndio, kweli, yeye pia ni mtu wa ajabu kwa sababu maada haina uhai huru. Kuna roho, ulimwengu wa mawazo, lakini unapozama chini na chini kwenye mnyororo wa misukumo, uongozi wa uhai, unashuka kuelekea kutokuwapo, na hakuna sehemu ndogo ya ukweli huko chini inayoitwa maada. Ni kutokuwapo.

Na hivyo mila ya Plato pia inaweza kuwa aina ya dhana potofu. Hakika ni aina ya dhana potofu. Sasa endelea hatua moja mbele na mradi wa Berkeley.

Kitu ambacho kimechochea kuongezeka kwa uyakinifu na pamoja nacho kuongezeka kwa uungu, kuongezeka kwa ukanaji Mungu, ni kwa upande wa mwanadamu bila kukusudia, fizikia ya Newton. Kwa sababu kile ambacho Newton anadai katika fizikia ya mekanika ambayo aliipanga katika siku zake, anachodai ni ukweli huru, bila kujali kama tunaujua au la, ukweli huru wa maada, wa nguvu, nguvu ya kisababishi, wa nafasi kamili sare na wakati kamili sare. Hizo ndizo dhana muhimu muhimu za uundaji kwa fizikia ya Newton, kwa fizikia ya mekanika.

Newton anadhani kwamba yote manne haya ni halisi bila upendeleo. Berkeley anasema kwamba yote manne hayana upendeleo bila upendeleo. Sasa, ikiwa unaweza kuvuta maada, nguvu ya kimwili, nafasi, na wakati kutoka chini ya miguu ya mtegemezi wa vitu, hawezi kubaki amesimama.

Utaona. Kwa hivyo kimsingi Berkeley anachofanya ni kutoa zulia kutoka chini ya miguu yao, na ubinafsi huanguka. Huo, angalau, ndio mradi wake.

Huo ndio mkakati wake. Chanzo cha ugumu ni sayansi ya mekanika iliyoibuka na mapinduzi ya kisayansi. Ilikuwa ni ugumu ambao tumeuona ukiibuka muda mrefu sana kabla ya kimbinu na Bacon.

Kwa upande wa msimamo wa kifalsafa uliojengwa juu yake na Hobbes, na Descartes, na Spinoza, unaona. Leibniz alikuwa mmoja wa waliopigana nayo, akikana kwamba jambo kwa maana ya Newton ni kitu halisi cha mwisho, kitu cha msingi, msingi. Unaona.

Kwa sababu kwa Leibniz, vitu vya msingi, kile anachokiita monadi, ni vitengo vya nguvu, vitengo vya nishati. Alikuwa akipendekeza aina ya uhalisia, lakini uhalisia si

kuhusu maada, bali kuhusu kile tunachokiita fizikia ya kiinjini. Sio fizikia ya mekanika, bali fizikia ya nishati.

Unaona. Basi, Berkeley anakabiliwa na hali ya aina hii. Mkakati wake ni wazi kwamba anapendekezwa na epistemolojia ya Locke.

Ni wazi hivyo. Kwa hivyo kwa kawaida tunafikiria historia ya ujasusi wa Uingereza kama kuhama kutoka Locke hadi Berkeley na kisha kuendelea hadi David Hill. Kwa hivyo, mbinu yake itakuwa ya ujasusi kabisa.

Kwa Locke, atasisitiza kwamba rasilimali pekee tulizonazo kwa maarifa ya asili ni mawazo yanayojumuisha uzoefu. Mawazo rahisi. Na kwa Locke na kwa Descartes, atathibitisha kwamba uwezo wa majaribio ambao Mungu ametupa unaaminika kabisa ikiwa tutautumia ipasavyo.

Tukiweka madai yetu kwenye yale ambayo tuna ushahidi kwayo. Kwa hivyo Berkeley, ukipenda, ni mtetezi wa ushahidi. Locke ni mtetezi wa ushahidi.

Linganisha imani zako na ushahidi. Tofauti kati ya Berkeley na Locke ni kwamba Berkeley haifikirii kuwa kuna ushahidi. Ushahidi wa kutosha wa kuwepo kwa maada, nguvu ya kimwili, nafasi kamili, na wakati kamili.

Kwa nini isiwe hivyo? Hapo ndipo tunapobadilisha kutoka mradi wake hadi kufikiria kanuni ambazo kesi yake inategemea. Acha nisimame, hata hivyo. Kuna maoni au maswali yoyote kuhusu mradi huo? Ryan.

Hili ni jambo la awali kidogo. Ulipochora Kantian X, au X na Kant. Ndiyo.

Na mantiki, au mantiki ya bara, inajilisha upande mmoja wa ujasusi wa Uingereza. Nilidhani ni kwamba mantiki iliendelea katika dhana ya Kijerumani. Hiyo ni kweli.

Na kisha ujasusi uliendelea katika uzushi. Ndiyo. Ulisema tu kwamba udhanifu uko chini ya uzushi? Sawa, wacha nieleze.

Tulichokuwa tumefanya ni kuchora kwa njia hii. Maendeleo ya mantiki ya bara kutoka kwa Descartes, Spinoza, na Leibniz hadi kufikia hatua ambapo Kant, karibu mwaka 1800, alilazimika kubeba mawazo ya David Hume pia. Aliamka kutoka usingizini mwa wale wenye mantiki, kama anavyosema, kwa kusoma David Hume.

Bacon, Hobbes, Locke, Berkeley, Hume. Sasa, nimesema tu hivyo, au umesema tu, kwamba mwelekeo huo wa kielimu unaendelea katika uzushi wa karne ya 19. Ndiyo.

Na marejeleo yangu hapo ni kwa watu kama mwanafalsafa wa Kifaransa Auguste Kant na John Stuart Mill. Na baadaye, upendeleo wa kimantiki wa karne ya 20. Ndiyo, wote ni mwendelezo wa utamaduni huo wa Uingereza wa empiricism.

Lakini, tazama, tunachokipata katika mawazo ya Kijerumani ya karne ya 19, Kifaransa pia, ni maendeleo ya dhana ya kimetafizikia kutoka kwenye mizizi ya mantiki ya bara. Na unaona hilo linachanganya kidogo, inaeleweka, kwa sababu Berkeley pia ni mtu anayeamini maadili bora, lakini yuko katika utamaduni wa empiricism. Kwa hivyo nini? Unajua, unaweza kuwa mtu anayeamini maadili bora mwenye mila mbili tofauti za epistemolojia.

Unaweza kuwa mtu mwenye mantiki ambaye ni mtabiri bora. Unaweza kuwa mtu mwenye uzoefu na mtabiri bora. Hakuna shida hapo.

Kama una akili ya kutosha katika unachofanya nacho. Lakini jambo lingine linalokuchanganya ni kwamba kuna aina mbili za uzushi. Kwa hivyo nini? Unaweza kuwa na uzushi kwa msingi wa majaribio na uzushi kwa msingi wa mantiki.

Ndiyo. Ndiyo. Sasa, hata hivyo, ili kujibu udadisi wako, inakuwaje wenye mantiki wanakuwa waadilifu? Naam, mantiki inazungumzia rasilimali za kiakili, aina hii ya mantiki, rasilimali za kiakili zilizo ndani ya akili ya mwanadamu, maarifa ya asili, maarifa ya awali.

Sasa, unahama kutoka enzi ya akili hadi karne ya 19, na msisitizo uko kwenye rasilimali za asili, si kwa ajili ya maarifa, bali kwa ajili ya kujieleza kwa ubunifu. Unaona? Kwa hivyo unachopata hapa ni dhana ambayo ni ya Kimapenzi zaidi kuliko ya aina ya Mwangaza. Unaona? Dhana ambayo inategemea utambuzi wa uhalisia wa ndani, chemchemi za shughuli, vitendo, na mawazo yaliyo ndani ya roho ya mwanadamu.

Unaona? Ilhali Berkeley kama mtaalamu wa majaribio, hapana, dhana yake ya udhanifu haisisitizi rasilimali za ubunifu za roho ya mwanadamu. Inasisitiza kutojali kwa akili ya mwanadamu kama mpokeaji wa aina fulani za vichocheo vya hisia. Picha tofauti sana.

Je, hilo linasaidia? Sawa, hilo ni jambo la kutarajia, lakini usichanganyikiwe na ukweli kwamba wakati mwingine unaweza kushikilia misimamo inayofanana kwa sababu tofauti. Ndiyo, si mara zote kuna mstari mmoja wa hoja kwa msimamo. Kunaweza kuwa na mistari miwili ya hoja isiyolingana kabisa, lakini kwa msimamo huo huo.

Ndiyo. Chukua mfano wa Republican. Kuna kila aina ya hoja zisizokubaliana kwa msimamo kama huo.

Haifanyi msimamo kuwa sahihi au usio sahihi. Ni kwamba tu ukianza wakati fulani, unaweza kutokea ukafikia hitimisho moja. David? Nilikuwa nataka kuuliza, kwa hivyo je, uzushi ni imani kwamba tunaweza, akili inaweza kujua matukio tu, au kwamba matukio pekee yapo na hakuna uhalisia? Msimamo wa Berkeley kama mtu anayeamini idealist ni kwamba maada haipo.

Kilichopo ni akili na hali za kiakili, mawazo. Ndiyo. Huenda mtu mwenye uzushi asiwe na msimamo kama huo.

Mwenye uzushi anaweza kusema, tunachojua ni matukio. Ndiyo. Na hiyo ndiyo sifa zaidi ya John Stuart Mill.

Kwa hivyo akipinga uyakinifu, basi anaweza kuwa na hoja bora zaidi ya uwili? Ndiyo. Unaona, ikitokea kwamba hakuna ushahidi wa kuwepo kwa maada, basi mawazo yetu ya hisia lazima yatoke kwenye chanzo kingine. Na kwa ufupi, atakachotuambia ni kwamba kwa kuwa mawazo ni mambo ya kiakili, lazima yawe na sababu za kiakili.

Chanzo lazima kiwe kama athari. Ikiwa akili yangu sio chanzo cha mawazo yangu ya hisia, akili nyingine lazima iwe chanzo cha mawazo yangu ya hisia. Na kwa kuwa sote kimsingi tuna mawazo sawa ya hisia kuhusu vitu vile vile vinavyotazamwa kutoka kwa mtazamo mmoja chini ya hali zile zile, lazima kuwe na akili kuu inayotupa mawazo hayo yote ya hisia.

Na ana hoja ya kisababishi kwa kuwepo kwa Mungu. Na Mungu lazima afanye hivi wakati wote, kwa hivyo lazima iwe ni ukanamungu badala ya uanadamu. Ilikuwa nini? Loo, ni busara.

Mjanja. Unajua, tatizo la awali la kupata nafasi katika Berkeley ambalo wanafunzi wanakuwa nalo katika kozi za utangulizi, hasa katika 101, ni kusisitiza ukweli kwamba mtu anaweza kukataa kuwepo kwa maada. Unaona ? Ningependa kufikiri kwamba wewe ni zaidi ya hilo.

Ningependa kufikiri kwamba unazidi kusema, unamaanisha mkono wangu ni udanganyifu? Hapana, Berkeley hasemi kamwe ni udanganyifu. Nadhani ni mwandishi maarufu wa insha Johnson aliyesema angemkanusha askofu huyo msomi na akampiga teke jiwe na akaenda zake akiwa ameshika kidole chake cha mguu na kusema, maumivu hayo yalikuwa halisi! Unaona ? Ambayo Berkeley alijibu, ndiyo, ni kile tunachokiita, nukuu, halisi, kwa sababu ilikuwa aina ya maumivu yasiyo ya hiari. Sasa, wakati huo huo, kuna aina za maumivu ya hiari kama unavyofikiria wazo hilo, lakini hiyo ilikuwa sababu moja.

Swali pekee ni, ni nini chanzo cha maumivu? Ni nini chanzo cha wazo hili la maumivu lisilo la hiari ulilonalo? Na kwa hivyo si msimamo wa kipumbavu. Ni msimamo uliopimwa vizuri na mzito. Bado siupendi, lakini kama unavyojua, wafikiri wa kidini, si

tu katika mila ya Kiyahudi-Kikristo, bali pia katika mila za Mashariki, mara nyingi wamepitisha dhana ya kimetafizikia kama njia bora ya kuzungumzia uhalisia wa mwisho wa uungu.

Kama kiumbe kisicho na mwili. Kwa kweli, Spinoza aliposema kwamba kila kitu ni Mungu na Mungu ndiye kila kitu, je, hukutamani angesema kwamba hakina mwili? Kama atakuwa mwamini Mungu, basi, uwe mwamini bora. Na labda alikukatisha tamaa kwa kuwa mwamini vitu zaidi.

Lakini kuna uhusiano wa asili kati ya udhanifu wa kimetafizikia na ukanamungu, uanamungu wa miungu mingi, na dini katika mila hizo. Kwa hivyo kuna utamaduni mrefu, hasa katika mawazo ya Uingereza, wa udhanifu wa Kikristo, hasa wa aina ya Kiplato. Naam, unakumbuka nilitaja Uplato wa Cambridge wa karne ya 17.

Na jambo la aina hiyo limeendelea kujirudia tangu wakati huo. Sawa, vipi kuhusu kanuni za Berkeley, basi, ambazo aina hii ya hoja inahusu? Je, unapumzika ? Naam, kumbuka matatizo anayoshughulikia. Kwamba anajaribu kufanya kazi na epistemolojia ya Locke kwa hitimisho zingine isipokuwa hitimisho la Locke.

Na kwa hivyo hatua yake ya kwanza ni kupinga nadharia ya John Locke ya mawazo ya kufikirika. Ndiyo maana tuko makini kuchukua muda kueleza nadharia ya Locke ya mawazo ya kufikirika. Inakuwa muhimu.

Bila shaka, hili linashughulikia falsafa ya lugha. Na hivyo katika sehemu ya utangulizi ya ufunguzi wa nyenzo tulizo nazo kutoka Berkeley, anazungumzia lugha, na anazungumzia mawazo ya kufikirika. Na anatetea msimamo wa nominella kinyume na msimamo wa John Locke wa dhana.

Sasa, hoja yake ni kwamba lugha hutumika vibaya sana. Tunaelekea kufikiri kwamba popote pale palipo na neno la jumla, lazima kuwe na kitu halisi kinacholingana nalo. Tunaelekea kudhani kwamba nomino na majina yote, ndiyo majina ya vitu.

Kwa hivyo ikiwa kuna nomino za jumla, lazima zitaje vitu vya jumla. Na ikiwa hakuna jumla halisi, isiyo na upendeleo, nomino za jumla, nomino za kawaida hutaja nini? Hutaja mawazo ya jumla ya dhahania. Mawazo ya dhahania ya wanadhana.

Lakini hilo, Berkeley anaamini, ni kosa. Lugha inaweza kufanya mambo mengine mengi zaidi ya kutaja majina. Sio maneno yote ya jina.

Sio lugha zote zinazorejelea, kuelekeza, kuashiria, au kuashiria. Mambo mengine mengi tunayoweza kufanya na lugha. Hakuna uhusiano wowote wa moja kwa moja kati ya maneno na mawazo, kama Locke alivyofikiri upo.

Maneno mara nyingi hayana maana thabiti kwa vyovyote vile. Lakini pamoja na kurejelea vitu, maneno yanaweza kutumika kufariji, kutia moyo, kuhimiza, kulaumu. Mambo ya kila aina tunayofanya kwa lugha.

Sasa, unaposoma sehemu hiyo huko Berkeley, unaweza kudhani inasikika kama Wittgenstein. Kama umewahi kupitia Wittgenstein ya karne ya 20. Au Falsafa ya Lugha ya Kawaida ya Oxford, kama ilivyoitwa miaka ya 1950 na 1960.

Kwa sababu kulikuwa na kundi la wanafalsafa wakati huo, ambao Wittgenstein alikuwa mmoja wao muhimu sana. Kulikuwa na kundi la wanafalsafa huko Oxford, Cambridge, na sehemu zingine ambao walikuwa wakitumia mtazamo chanya wa miaka ya 1930 na 40. Hilo lilisisitiza kwamba lugha zote lazima ziwe na marejeleo, ishara.

Nani alisema kuna mambo mengine mengi tunayofanya na lugha, na Wittgenstein aliyaita michezo mingine ya lugha. Unaona, michezo mingine ya lugha. Hakika.

Tunafanya shughuli za kijamii za kila aina kwa kutumia lugha. Ndiyo. Ina kazi za kila aina.

Berkeley anatambua hilo. Na kwa hivyo anafikiri kwamba tumepotoshwa kwa kudhani kwamba maneno yote lazima yanarejelea kitu fulani huko nje. Na kwa hivyo, maneno ya jumla lazima yawe majina ya mawazo ya jumla ya dhahania.

Hapana. Na baadhi ya mifano na hoja anazotoa zinasaidia, nadhani. Anasema, kwa mfano, kwamba kulingana na Locke, tuna wazo dhahania la mwendo.

Au wazo dhahania la rangi. Au wazo dhahania la upanuzi. Sasa, chukua wazo la upanuzi, kwa sababu hiyo ina maana ya sifa za msingi.

Ukubwa, umbo, msongamano, na kadhalika. Hizi ni sifa ambazo, zikiwekwa pamoja, zinafikia kile tunachokiita upanuzi wa anga. Umiliki wa anga.

Upanuzi wa anga. Ndiyo, bwana. Je, una wazo la upanuzi wa anga kwa ujumla? Berkeley anauliza.

Hapana, una wazo la umbo fulani, ukubwa fulani, eneo fulani ambalo linakaliwa. Lakini ugani? Vipi kuhusu rangi? Hiyo ni sifa za ziada. Rangi.

Je, una wazo dhahania la rangi kwa ujumla? Loo, hapana. Una wazo la rangi ya bluu ambayo shati langu lina. Nilikuwa mwangalifu kuvaa shati la bluu leo.

Kivuli cha bluu ninacho tai. Kivuli cha bluu macho yangu yanacho. Na kadhalika na kadhalika.

Lakini je, una wazo la bluu kwa ujumla? Hapana, neno hilo ni kidokezo tu kwa vivuli na rangi hizi zote zilizoinishwa kwa njia fulani. Ndiyo, bwana. Kwa hivyo anakataa, basi, kwamba kuna mambo kama mawazo ya kufikirika.

Sasa ilete nyumbani ioke. Je, una wazo la maada? Muhtasari? Naam, hata Locke hakuwa nalo. Alisema, ni kitu ambacho sijui ni nini.

Loo, hilo linarudi kwenye kiota. Hapana, huna wazo la maada. Una wazo la tufaha fulani, mti fulani, mwamba fulani, kiti fulani.

Lakini haijalishi katika dhahania. Je, una wazo la nafasi katika dhahania? Hapana, kuhusu uhusiano fulani wa anga, umbali, maeneo yanayokaliwa, haswa, lakini sio katika dhahania. Je, una wazo la muda? Tatizo lile lile.

Je, una wazo dhahania la nguvu? Kumbuka, Locke alikuwa na sehemu ndefu kuhusu hilo. Loo, hapana, una neno la jumla, nguvu, linalorejelea nguvu fulani zilizohisiwa, zenye uzoefu, lakini si nguvu katika dhahania. Unaweza kuhisi mvutano katika misuli yako unapoinua uzito mzito na mzito.

Unahisi nguvu, nguvu. Lakini hilo ni la kipekee, si wazo la kufikirika. Kwa hivyo anakataa kwamba ni mawazo ya kufikirika, na kuna nyakati ambapo usemi wake kuhusu mada hiyo unashawishi sana.

Kwa mfano, anaposema hivi, kama wengine wana uwezo huu mzuri wa kufupisha mawazo yao, wanaweza kujua vyema. Lakini kwangu mimi mwenyewe, najikuta nina uwezo wa kufikiria, wa kujiwakilisha mawazo ya vitu maalum ambavyo nimeviona, na wa kuvichanganya na kuvigawanya. Ninaweza kufikiria mtu mwenye vichwa viwili, au sehemu za juu za mtu zilizounganishwa na mwili wa farasi, au twiga wa kichawi mwenye mabawa ya kipepeo.

Naweza kufikiria mkono, jicho, pua, kila kimoja peke yake, kimetenganishwa na mwili wote. Lakini lazima kiwe na umbo na rangi fulani maalum. Siwezi, kwa juhudi yoyote ya mawazo, kufikiria wazo la kufikirika linaloelezwa.

Vile vile haiwezekani kwangu kuunda wazo la dhahania la mwendo tofauti na mwili unaosonga, si mwepesi wala polepole, uliopinda wala wa mstatili, na kadhalika. Kwa uwazi, mimi mwenyewe siwezi kudhahania kwa maana moja, kama ninapozingatia sehemu au sifa fulani zilizotengwa na zingine, nk. Lakini nakataa kwamba naweza kudhahania sifa hizo na kuunda wazo la jumla kwa kudhahania.

Na kisha anaendelea kuzungumza kuhusu mwanafalsafa fulani mashuhuri ambaye alidhani unaweza, na anaendelea kutokubaliana haswa na aya anazotaja. Kwa hivyo,

kwa kweli, Berkeley anasema, kama nyinyi mnaweza kufanya hivyo, sijui. Itabidi mseme, lakini hakika siwezi.

Siwezi kufikiria kwa undani kuhusu mawazo ya jumla ya kufikirika. Sasa, hiyo ni hoja ya aina gani? Ni hoja ya majaribio. Anamwambia Locke, kati ya watu wote, kwamba yeye si wa majaribio vya kutosha.

Anamwambia Locke kwamba hana uzoefu wa kutosha wa kimajaribio. Kuhusu suala hili la mawazo ya kufikirika. Na nadhani kama Locke anataka kujibu, kama Locke, mtaalamu wa kimajaribio, anataka kujibu, jibu pekee analoweza kutoa ni jibu la kimajaribio.

Kuna nini katika uzoefu wetu wa kutumia maneno ya jumla yanayohusiana na kufikiria mawazo ya dhahania? Kufikiria mawazo ya dhahania. Naam, niliuliza swali hilo kwa njia hiyo, kwa hivyo nadhani ninapaswa kutulia na kupendekeza jinsi unavyoweza kujaribu kulijibu, jinsi wengine wanavyojaribu kulijibu. Lazima ufikirie maneno si kama majina bali kama alama.

Sio kama majina yanayoelekeza vitu, bali kama alama zinazojenga katika lugha nzima ambapo alama zinahusiana na alama zingine. Kwa hivyo unapofikiria kwa njia isiyoeleweka, unachofikiria ni katika lugha. Na ndani ya mfumo wa lugha hiyo, ukifikiria lugha hiyo, unafikiria kwa njia isiyoeleweka kutoka kwa vitu fulani.

Ndivyo ilivyo katika hisabati. Mraba kwenye hypotenuse ni sawa na jumla ya mraba kwenye pande zingine mbili. Sasa, usijaribu kufikiria hilo, halitakuwa sahihi.

Hufikirii kuhusu fungu maalum. Lazima ufikirie kwa lugha ya hisabati. Kwa hivyo nadhani hoja ni kwamba lugha yake inaonekana kama ishara badala ya kifaa kinachoashiria, kifaa kinachoashiria.

Lugha inaonekana kama mfumo wa alama ambao ni chombo cha kufikirika. Naam, hilo ni jambo ambalo, bila shaka, lilianza kutumika katika karne ya 19. Na ni aina ya wazo ambalo limechukuliwa katika kila aina ya nadharia ya fasihi na kadhalika.

Sawa, kuna maswali yoyote, maoni yoyote kuhusu uwakilishi wa Böckler? Askofu anazungumziaje haki, sheria, na maadili katika uwakilishi wa majina? Ndiyo, ningependa kushikilia hilo hadi tutakapopata majibu yake kwa pingamizi, lakini labda mambo mawili. Kwanza, haandiki makala kuhusu maadili. Lakini unasema alikuwa askofu.

Naam, maaskofu hawaandiki mikataba kuhusu maadili kila wakati; wanahubiri. Kwa hivyo labda swali ni, alihubirije? Alishaurije? Mtu anayejiipendekeza anafanyaje maadili? Unaona, hilo ndilo swali, sivyo? Rudi kwa William wa Ockham. Alifanya nini kuhusu maadili? Rudi kwa Thomas Hobbes.

Alifanya nini kuhusu maadili? Rudi kwa Luther, ambaye alikuwa mtu wa kutaja majina. Alifanya nini kuhusu maadili? Na kuna fomula yenye sehemu mbili ambayo unaipata ikipitia utamaduni huo wote wa kutaja majina na kuendelea hadi kwa baadhi ya watu wenye dhana. Calvin pia.

Sababu sahihi na neno la Mungu. Sababu sahihi ni ipi? Sababu sahihi ni kufikiri kwa upande wa matokeo. Kuvunjika kwa muundo wa enzi za kati na maadili yake yaliyojengwa kimetafizikia, maadili yake ya sheria asilia.

Ndiyo maana kuvunjika kwa usanisi huo wa enzi za kati kulizaa utilitarianism, maadili ya matokeo. Na neno la Mungu, ndiyo, amri ya Mungu kwako. Kwa hivyo haki ndiyo Mungu anasema.

Na nadhani yangu ni kwamba, ingawa sina nafasi yoyote huko Berkeley inayosema hivyo, kwamba ameelewa vya kutosha utamaduni wa watu wanaojiita wa kawaida. Unaona, ambao ni halisi sana, wenye nguvu sana katika karne ya 17 na 18, kwamba angefuata utamaduni huo. Ndiyo, nadhani ndivyo ilivyo.

Nilikuwa nimesimama kwa muda na kujiuliza, vipi kuhusu ushawishi wowote wa dhana potofu ya Cambridge juu ya Berkeley? Kutokana na nilichosoma, sioni ushawishi mkubwa wa dhana potofu ya Cambridge juu ya Berkeley. Kama ingekuwapo, ingehusisha mawazo zaidi ya kimaadili. Unaona, ufahamu wa haraka wa kiakili wa ukweli fulani wa kimaadili.

Kwa sababu Wapltoni wa Cambridge wanaamini katika mawazo ya asili, mawazo ya kimaadili ya asili. Lakini hiyo ni kwamba, unajua, mawazo ya kimaadili ya asili ni mageni sana kwa nadharia ya Berkeley ya ujasusi. Hapana, sioni hilo hapo.

Sawa. Chukua hatua ya pili basi. Na tujiulize moja kwa moja zaidi, sawa, vipi kuhusu hoja yake dhidi ya uyakinifu? Hoja yake dhidi ya uyakinifu.

Na hapa umakini wake unaelekezwa kwenye nadharia ya mawazo. Na anasema kwa msimamo ambao umejulikana kama kiakili. Akili.

Mtazamo kwamba akili na mawazo yao pekee ndiyo yapo. Akili na mawazo yao pekee. Hiyo ni kusema, kinachoendelea akilini .

Akili na mawazo yao pekee ndiyo yapo. Loo, na ukitaka kujua jinsi anavyofikiri akili ipo, anajuaje akili yoyote ipo? Angekuchora Descartes. Sijui kukuhusu, anaweza kusema, lakini nadhani.

Kwa hivyo, mimi nipo. Kwa hivyo angalau akili moja ipo. Lakini kwa nini akili na mawazo yao pekee? Hoja yake iko wapi kwa hilo? Hoja yake inahusianaje na

nadharia ya mawazo? Kimsingi, unaona, hoja yake ni kwamba ikiwa mawazo ndiyo kitu cha kwanza ambacho maarifa huundwa.

Hakika, mawazo rahisi, mawazo mchanganyiko, yanayohusiana na uthibitisho au kukataa, hayo ndiyo mambo ambayo maarifa yanaundwa. Ikiwa ndivyo ilivyo, na ikiwa mawazo ni mambo ya kiakili, matukio ya kiakili, basi ikiwa chanzo lazima kiwe kama athari, basi mawazo lazima yawe na sababu za kiakili. Kwa hivyo mawazo yanayofurika akilini mwangu lazima yasababishwe na akili yangu au na akili au akili nyingine.

Kama chanzo, kama athari. Sasa, mara moja, unaona kwamba amegundua tatizo gumu sana ambalo Descartes alikuwa amejiletea mwenyewe kwa uwili wake wa akili na mwili na mwingiliano wa kisababishi. Mabadiliko ya mwili yanawezaje kusababisha mabadiliko ya kiakili? Vichocheo vya kimwili kwenye hisia, vinavyozalisha michakato ya ubongo, vinawezaje kusababisha mabadiliko katika nafsi hiyo isiyo na mwili? Ni uhusiano gani wa kisababishi? Na kufikia wakati wa Berkeley, hakuna mtu aliyemchukulia Peniel Glenn kwa uzito.

Zaidi ya hayo, kulikuwa na utamaduni uliokuwa umeibuka barani Ulaya unaojulikana kama Occasionalism. Mwakilishi mmoja ambaye, Malabroche, Mfaransa, mwenyewe alikuwa mtabiri wa kimetafizikia. Sasa, Occasionalism ni mtazamo kwamba hakuna uhusiano wa moja kwa moja kati ya akili na mwili.

Lakini badala yake, wakati jambo la kimwili linaponitokea, hilo ndilo tukio ambalo Mungu husababisha hali ya kiakili inayolingana kutokea. Na ninapoamua kufanya jambo fulani akilini mwangu, hilo ndilo tukio ambalo Mungu husababisha kitendo cha kimwili kutokea. Huo ni aina fulani ya msimamo unaovutia ikiwa unatafuta sababu fulani, na Peniel Glenns hawafanyi hivyo.

Na Berkeley anaonekana kuathiriwa kwa kiasi fulani na hilo, ingawa ni wazi msimamo wake ni tofauti kidogo. Lakini wazo kwamba Mungu ndiye chanzo cha chanzo. Unaona, jambo ambalo Wa-Occasional walikuwa wakijaribu kufanya, wakijaribu kulinda, lilikuwa mtazamo fulani wenye nguvu wa Wakalvini.

Hiyo ndiyo tunayomaanisha tunaposema Mungu ni mwenyezi, mwenye nguvu zote; tunamaanisha kwamba ana nguvu zote zilizopo, na hakuna mwingine aliye na nguvu yoyote ya kusababisha. Hakuna kingine. Ndiyo maana Peniel Glenns haifanyi kazi.

Hakuna kitu cha kimwili chenye nguvu yoyote ya kusababisha. Sasa hiyo ilikuwa jaribio la Waakiolojia la kuepuka matokeo ya sayansi ya mekanika, ambapo nguvu za asili za kusababisha zinaelezea vya kutosha michakato yote ya asili. Jambo, jambo hili lisilo na nguvu na lenye ute, halina nguvu yoyote ya kusababisha.

Mungu ndiye mwenye nguvu. Yeye ndiye mwenye nguvu zote. Kwa hivyo, kwa namna fulani sawa na hilo, Berkeley atasema kwamba ni Mungu ndiye chanzo.

Lakini ili kufikia hilo, inabidi ashughulikie kwa karibu zaidi nadharia ya mawazo ya John Locke. Na utagundua kwamba anafanya kazi na, nadhani, angalau hoja tatu katika sehemu hii zinazoanzia 247 hadi 254 katika mkusanyiko huo. Hoja tatu.

Moja ni kwamba vitu visivyoonekana, baadhi ya vitu ambavyo sijui ni nini, vitu visivyoonekana, visivyojulikana, kama vile substrate isiyojulikana ya Locke. Kwa hivyo, mazungumzo ya vitu visivyojulikana hayana marejeleo, hayana hoja ya marejeleo. Hayarejelei chochote.

Kwa hivyo unapozungumzia mada, sehemu ndogo ambayo inadaiwa kuwa na sifa za msingi, lugha hiyo haina maana ya majaribio. Ikiwa haijulikani, haijulikani. Na hurejelei chochote unapozungumzia.

Sasa, vivyo hivyo kwa jambo hilo ni kweli kuhusu nguvu, nafasi, wakati, hoja. Ya pili ni chanzo-athari, kama vile chanzo, kama vile athari. Lakini hoja ya tatu, ambayo ni ya hila zaidi, inahusiana na mafundisho ya Locke ya sifa za msingi na za sekondari.

Sifa za msingi na za sekondari. Unaona, jambo linalomsumbua Berkeley kuhusu hilo, ambapo Locke si wa kimajaribio vya kutosha, ni kwamba Locke anaonekana kuzungumzia sifa za msingi na za sekondari kana kwamba, akilini mwetu, tunaweza kuzitenganisha na kuzifikiria kando. Kana kwamba unaweza kufikiria ubora wa msingi bila ubora wa sekondari, na ubora wa sekondari bila ubora wa msingi.

Ilhali katika uzoefu halisi, uzoefu wa akili ya kawaida, na Berkeley inayovutia akili ya kawaida kila wakati, katika uzoefu wa akili ya kawaida, sijawahi kuona rangi ambayo haijapanuliwa kwa anga. Hata kidonge kidogo cha bluu lazima kiwe na kiendelezi. Na ikiwa kiendelezi cha anga kingeonekana kabisa, kingepaswa kuwa na rangi.

Angalau kitu kinachoniwezesha kukiona. Sio kiendelezi tupu tu. Kiendelezi tupu ni nini? Nafasi tupu.

Hilo ni nini? Hakuna. Hakuna cha majaribio. Kwa hivyo ikiwa hujawahi kuwa na sifa za msingi bila sifa za sekondari, au sifa za sekondari bila sifa za msingi, hilo linatupeleka wapi? Naam, Locke amesema kwamba sifa za sekondari ni za kibinafsi.

Husababishwa na chochote kinachosababisha. Locke amebainisha kuwa sifa za sekondari zinaweza kuhusishwa kwa kiasi fulani na aina zote za hali ya uchunguzi ikilinganishwa na mtambuaaji. Sifa za sekondari.

Ndiyo, inategemea kama umeosha masikio yako, na jinsi unavyosikia sauti vizuri. Inategemea kama una miwani yako ya kuona kama unaiona vizuri. Hakika, siwezi hata kuona ili kusoma saa ya kengele ninapoamka bila miwani yangu.

Hali inazidi kuwa mbaya kila wakati. Siku moja nadhani sitajisumbua. Unachokiona, ubora wa pili, kinahusiana na hali ya viungo vyako vya hisi na kila aina ya hali nyingine za uchunguzi.

Na kwa hivyo, anasema ni ya kibinafsi. Hakuna uhusiano wowote. Lakini vivyo hivyo ni kweli kwa sifa za msingi zinazohusiana na sifa hizo za sekondari.

Na anaelekeza kwenye ngome ya zamani iliyoko kwenye upeo wa macho. Unajua, majumba hayo makubwa ya mraba ya Norman. Na anasema, ni ya umbo gani? Mtu fulani anasema, ya mraba.

Hapana, hapana, angalia, unaona umbo gani kutoka umbali huu? Naam, si mraba kabisa. Ni kama kidonge kidogo cha mviringo. Na kisha unapokaribia, kinakuwa umbo gani? Angalia, kinakuwa.

Naam, inakuwa kubwa, mraba. Inajaza upeo mzima. Ni wazi kwamba sifa za msingi kama vile sifa za sekondari zina uhusiano, na kwa hivyo lazima ziwe za kibinafsi.

Sasa, ikiwa sifa zote mbili za msingi na za sekondari ni za jamaa na za kibinafsi, ni nini kilichobaki cha maada halisi isiyo na upendeleo inayojitegemea katika uwepo wake? Kimsingi, hakuna kitu. Hakuna hata chembe ya ushahidi wa majaribio wa kuwepo kwa maada kama substrate halisi isiyo na upendeleo. Naam, hiyo haimaanishi kusema sioni ngome.

Hakika, naona ngome. Haimaanishi kusema saa ya kengele si kitu ambacho nakiona. Bila shaka, nakiona kitu.

Ni usomaji ambao nina shida nao. Hapana, swali sio kama tuna uzoefu tulionao. Hakuna mtaalamu wa majaribio ambaye angekataa kwamba tuna uzoefu wa aina tulionao.

Swali ni kama kile tunachopitia kina msingi wa nyenzo uliopo kwa kujitegemea. Na kwa hilo, hakuna hata chembe ya ushahidi wa majaribio, kulingana na Berkeley. Kwa hivyo, kuhusu nadharia ya mawazo, hitimisho lake ni akili, kilichopo ni akili na mawazo pekee.

Ukipenda, ni aina ya uzushi kuhusu vitu vya kimwili. Jambo linalomzuia kutoka kwa uzushi halisi ni kwamba anadai uhalisia wa akili na uhalisia wa Mungu. Na ikiwa Mungu na akili ni halisi, basi yeye si mtu wa uzushi kabisa.

Yeye ni mtu wa ajabu kuhusu vitu vya kimwili. Kwa hivyo, ni aina ndogo ya uzushi ambayo John Stuart Mill atatuingiza. Sawa, maswali, maoni? Naam, nadhani tutashikilia wakati huo.

Nimegundua kuwa saa hii inaenda polepole kama dakika tano. Na tutaichukua wakati ujao pamoja na kanuni yake ya tatu ya msingi, uungu wake, na majibu ya pingamizi. Kwa hivyo, tunapaswa kufanya yote tunayohitaji kufanya na Berkeley wakati mwingine, na mihtasari yako ya Berkeley pia inatarajiwa, naamini.